

Procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych i nadzwyczajnych oraz w przypadku zagrożenia ucznia demoralizacją w Szkole Podstawowej nr 72 im. Przyjaciół Grochowa w Warszawie.

Podstawy prawne :

- *Statut Szkoły Podstawowej nr 72 im. Przyjaciół grochowa w Warszawie.*
- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 prawo oświatowe (Dz. U. z 2017r., poz. 59)*
- *Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1991 r., nr 95, poz. 425, z późn. zm.)*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 roku w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2012r.poz.124)*
- *Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33 poz. 178).*
- *Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9 poz. 59 ze zm.).*
- *Ustawa z 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny (Dz. U. Nr 88 poz. 553 ze zm.).*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z 31 grudnia 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6 poz. 69 ze zm.)*
- *Ustawa o działaniach antyterrorystycznych z dnia 10 czerwca 2016 roku,(Dz.U.z 2016 poz.904)*
- *Zarządzenie Nr 36 Komendanta Głównego Policji z 14 listopada 2017 roku w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich*

Sytuacje uznawane za kryzysowe i nadzwyczajne, wymagające interwencji omówione w dokumencie.

1. Zagrożenie pożarem, wybuchem i zatruciem.
2. Stwierdzenie na terenie szkoły podejrzanych przedmiotów lub substancji (nie będących w posiadaniu uczniów).
3. Obecność osób trzecich bezzasadnie przebywających na terenie szkoły lub osób zachowujących się niewłaściwie lub zwierząt zagrażających bezpieczeństwu uczniów.
4. Uszkodzenie mienia szkolnego.
5. Kradzieże na terenie szkoły.
6. Posiadanie przez uczniów niebezpiecznych przedmiotów, substancji i narzędzi.
7. Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki.
8. Nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia, zasłabnięcie (z uwzględnieniem przypadku nieobecności pielęgniarki szkolnej).
9. Wypadek podczas zajęć szkolnych, zajęć pozalekcyjnych oraz podczas przerw śródlekcyjnych.
10. Używanie przez uczniów substancji odurzających, uzależniających i/lub innych środków psychoaktywnych, a także posiadania bądź stwierdzenia palenia (lub zażywania w innej formie) tytoniu.
11. Samowolne oddalenie się ucznia ze szkoły w czasie zajęć lekcyjnych i/lub pozalekcyjnych.
12. Wagary, powtarzające się, nieusprawiedliwione nieobecności na lekcjach.
13. Oddalenie się ucznia od grupy w czasie wycieczki szkolnej na terenie miasta i poza miejscem zamieszkania.
14. Brak kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka.
15. Zachowanie uniemożliwiające prowadzenie lekcji (wulgarne zachowanie w stosunku do rówieśników i nauczycieli, głośne rozmowy, chodzenie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela itp.)
16. Zachowania agresywne wobec uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz osób przebywających w szkole.
17. Postępowanie wobec ofiar przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie.
18. Pomoc ofiarom przemocy fizycznej i psychicznej oraz cyberprzemocy.
19. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków psychoaktywnych bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.
20. Procedura zagrożenia łatwym dostępem do treści szkodliwych, niedozwolonych, nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia.
21. Procedura postępowania w przypadku ataku terrorystycznego, wtargnięcia napastnika na teren szkoły.
22. Uczeń przewlekle chory.

Ad.1. Zagrożenie pożarem, wybuchem i zatruciem.

- 1) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, będący świadkiem zdarzenia, ustala podstawowe okoliczności zagrożenia i ocenia wstępnie jego możliwe skutki.
- 2) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły podejmuje czynności mające na celu odizolowanie uczniów od źródła zagrożenia i w razie potrzeby udziela pierwszej pomocy osobom uczestniczącym w zdarzeniu.
- 3) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły powiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.
- 4) Dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba powiadamia o zdarzeniu odpowiednie służby ratunkowe (Policję, Straż Pożarną, Pogotowie Ratunkowe).
- 5) Osoby odpowiedzialne, wyznaczone przez dyrektora organizują ewakuację zgodnie z przepisami BHP i przeciwpożarowymi.

Ad.2. Stwierdzenie na terenie szkoły podejrzanych przedmiotów lub substancji (nie będących w posiadaniu uczniów).

Za podejrzane należy uznać przedmioty lub substancje o nieznanym pochodzeniu, budzące uzasadnione podejrzenie bycia zagrożeniem dla życia i/lub zdrowia człowieka np. przypominające narkotyki, materiał wybuchowy, żrący, nieznaną substancję chemiczną. itp.

- 1) Nauczyciel lub pracownik szkoły zabezpiecza tymczasowo dostęp uczniów do miejsca, w którym znaleziono przedmioty lub substancje podejrzane.
- 2) Nauczyciel lub upoważniony pracownik szkoły zawiadamia dyrektora szkoły.
- 3) Dyrektor szkoły oddelegowuje pracownika szkoły do zabezpieczenia miejsca zdarzenia do czasu przybycia odpowiednich służb.
- 4) Dyrektor szkoły lub upoważniony pracownik szkoły zawiadamia odpowiednie służby: Policję, Straż Pożarną i wydaje decyzję o ewentualnej ewakuacji uczniów z budynku szkoły.

Ad.3. Obecność osób trzecich bezzasadnie przebywających na terenie szkoły lub osób zachowujących się niewłaściwie lub zwierząt zagrażających bezpieczeństwu uczniów.

zwierzęta zagrażających bezpieczeństwu uczniów

- 1) Nauczyciel lub pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia izoluje dzieci od zwierzęcia (dzieci nie wychodzą z klasy, a gdy są na boisku na polecenie nauczycieli dyżurujących wracają do budynku szkoły).
- 2) Nauczyciel lub pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia zawiadamia pracownika obsługi lub innego nauczyciela.
- 3) Nauczyciel lub pracownik obsługi informują dyrekcję szkoły i podejmują działania zmierzające do odizolowania zwierzęcia.
- 4) Dyrektor szkoły lub upoważniony pracownik szkoły wzywa Straż Miejską, ewentualnie służby weterynaryjne.

Osoby trzecie bezzasadnie przebywające na terenie szkoły

lub osoby zachowujące się niewłaściwie na terenie szkoły

- 1) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził bezzasadny fakt przebywania osoby trzeciej w szkole prosi o opuszczenie jej terenu, a w przypadku odmowy zawiadamia pracowników obsługi lub dyrektora szkoły.
- 2) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który stwierdził niewłaściwe zachowanie osoby trzeciej przebywającej w szkole stosuje słowne upomnienie, a w przypadku braku reakcji prosi o opuszczenie jej terenu i zawiadamia o zdarzeniu dyrektora szkoły.
- 3) W przypadku braku reakcji dyrektor szkoły zawiadamia Policję lub Straż Miejską.

Ad.4. Uszkodzenie lub zniszczenie mienia szkolnego.

- 1) 1.Nauczyciel lub inny pracownik szkoły będący świadkiem zdarzenia podejmuje interwencję mającą na celu powstrzymanie dalszych działań sprawców, a następnie powiadamia wychowawcę lub pedagoga/ psychologa.
- 2) 2.W przypadku braku ustalenia sprawcy, osoba stwierdzająca uszkodzenie mienia ustala podstawowe okoliczności zdarzenia, a następnie informuje wychowawcę lub pedagoga / psychologa.
- 3) 3.Wychowawca, a w przypadku jego nieobecności pedagog/ psycholog przeprowadza rozmowę dyscyplinującą ze sprawcą zdarzenia, informuje o możliwych konsekwencjach oraz sporządza notatkę w dokumentacji.
- 4) 4.Wychowawca lub pedagog/psycholog informuje o zdarzeniu rodziców/opiekunów prawnych sprawcy i przekazuje sprawę dyrektorowi, który ustala sposób i termin naprawienia szkody oraz konsekwencje.
- 5) W przypadku stwierdzenia dużej szkody pedagog/psycholog w porozumieniu z dyrektorem szkoły podejmuje decyzję o zawiadomieniu policji.

Ad.5. Kradzieże na terenie szkoły

- 1) Nauczyciel prowadzący zajęcia lub wychowawca, po otrzymaniu informacji od ucznia o kradzieży, przeprowadza z poszkodowanym i świadkami rozmowę w celu ustalenia okoliczności zdarzenia.
- 2) Nauczyciel podejmuje działania zmierzające do zwrotu skradzionego mienia poszkodowanemu, z wyłączeniem jednak przeszukania domniemanego sprawcy.
- 3) Nauczyciel, który podjął wstępną interwencję, przekazuje informację o zdarzeniu wychowawcom klas: poszkodowanego i sprawcy, a w przypadku jego nieobecności pedagogowi / psychologowi.
- 4) Wychowawca lub pedagog/psycholog, jeżeli istnieje taka konieczność, kontynuują wyjaśnianie okoliczności zdarzenia.
- 5) Wychowawca lub pedagog /psycholog przeprowadza rozmowę ze sprawcą zdarzenia oraz jego rodzicami/opiekunami prawnymi. Rozmowa obejmuje informacje o ustalonych okolicznościach zdarzenia, ustalenie formy i terminu zwrotu skradzionego mienia (lub, jeśli to niemożliwe – zwrotu tego samego mienia lub jego równowartości pieniężnej, opartej na danych rynkowych), a także konsekwencje dla sprawcy.

- 6) Wychowawca lub pedagog przeprowadza rozmowę z poszkodowanym i jego rodzicami/ opiekunami prawnymi przekazując ustalenia podjęte podczas spotkania ze sprawcą i jego rodzicami/ opiekunami prawnymi.
- 7) W uzasadnionym przypadku pedagog/ psycholog i wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły podejmują decyzję o zawiadomieniu policji. O tym fakcie informują rodziców/prawnych opiekunów poszkodowanego i sprawcy.

Postanowienia dodatkowe

- Szkoła nie odpowiada za przedmioty wartościowe, nie związane z procesem dydaktyczno - wychowawczo - opiekuńczym / np. telefony komórkowe, biżuterię, odtwarzacze MP3 i MP4, gry elektroniczne, zabawki , itp./.
- Na lekcji wychowania fizycznego rzeczy pozostawione są w szatni i zamykane na klucz, a uczniowie nie mają prawa podczas lekcji wchodzić do szatni.

Ad.6. Posiadanie przez uczniów niebezpiecznych przedmiotów, substancji i narzędzi.

Za przedmioty niebezpieczne uważa się przede wszystkim: scyzoryki i noże, duże metalowe sygnety, łańcuchy, szpikulce, kije, lasery, gaz, straszaki broni, pałki gumowe lub plastikowe oraz inne niebezpieczne przedmioty, substancje chemiczne łatwopalne, wybuchowe i żrące.

- 1) Nauczyciel lub inny pracownik szkoły, który jest świadkiem posiadania przez ucznia niedozwolonego przedmiotu, narzędzia lub substancji, nakłania go do jego/ich oddania i podejmuje działania zmierzające do jego/ich zabezpieczenia (zachowując środki ostrożności deponuje w sekretariacie, gabinecie pedagoga/psychologa lub zabezpiecza pomieszczenie, w którym znajduje się przedmiot przed dostępem innych uczniów).
- 2) Jeżeli uczeń nie chce oddać przedmiotu lub substancji nauczyciel interweniujący natychmiast powiadamia wychowawcę, pedagoga/psychologa, a w uzasadnionych sytuacjach dyrektora szkoły.
- 3) Wychowawca bądź pedagog/psycholog nakłania go do oddania niebezpiecznego przedmiotu, substancji lub narzędzia, przeprowadza rozmowę z uczniem wyjaśniając przyczyny przyniesienia tego przedmiotu, pouczając o grożącym niebezpieczeństwie oraz informując o możliwych konsekwencjach.
- 4) Wychowawca lub pedagog/psycholog informuje o zdarzeniu rodziców/ opiekunów prawnych ucznia, wzywa ich do szkoły i jeżeli jest to prawnie możliwe, oddaje przedmiot oraz sporządza notatkę w dokumentacji pedagoga szkoły.
- 5) W przypadku, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że jest to przedmiot, substancja lub narzędzie zagrażające zdrowiu i życiu człowieka dyrektor szkoły, pedagog/psycholog lub interweniujący nauczyciel podejmują decyzję o wezwaniu policji.

Ad.7. Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk:

- 1) Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog/psycholog, dyrektor lub inny nauczyciel/pracownik szkoły) ma prawo żądać, aby uczeń: przekazał mu substancję, co do której istnieje podejrzenie, że jest narkotykiem; pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży) lub inne przedmioty budzące podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności

- przeszukania odzieży ani plecaka ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
- 2) O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
 - 3) W przypadku gdy uczeń mimo wezwania odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości plecaka, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
 - 4) Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

Ad.8. Nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia, zasłabnięcie

Nagła niedyspozycja zdrowotna ucznia – gorączka, dolegliwości żołądkowe, dolegliwości bólowe, duszności, krótkotrwałe omdlenia i zasłabnięcia.

- 1) Nauczyciel prowadzący zajęcia lub nauczyciel dyżurujący dokonuje wstępnej oceny sytuacji, zapewnia uczniowi opiekę i udziela pierwszej pomocy, a w razie potrzeby informuje sekretariat szkoły poprzez wyznaczonego ucznia o konieczności wezwania pielęgniarki szkolnej (jeśli istnieje taka możliwość)
- 2) Pielęgniarka określa stan zdrowia ucznia i w razie konieczności informuje rodziców dziecka oraz ustala dalszą opiekę nad dzieckiem.
- 3) W przypadku nieobecności pielęgniarki nauczyciel powiadamia o zaistniałej sytuacji sekretariat szkoły poprzez wyznaczonego ucznia. Osoba odbierająca informację powiadamia rodziców/prawnych opiekunów i ustala sposób odebrania dziecka ze szkoły.
- 4) Do momentu odebrania przez rodziców/ opiekunów prawnych lub przyjazdu pogotowia uczeń pozostaje pod opieką nauczyciela lub innej osoby wyznaczonej przez dyrektora szkoły.
- 5) W przypadku, gdy istnieje obawa, że zagrożone jest zdrowie i życie dziecka nauczyciel wzywa pogotowie ratunkowe, zawiadamia dyrektora szkoły, rodziców/ opiekunów prawnych ucznia. .

Ad.10. Używanie przez uczniów substancji odurzających, uzależniających i/lub innych środków psychoaktywnych.

Postępowanie w sytuacji podejrzenia, że uczeń znajduje się pod wpływem środków odurzających, uzależniających i/lub innych środków psychoaktywnych.

- 1) Nauczyciel odizolowuje ucznia od innych dzieci, zapewniając mu opiekę innego nauczyciela lub pracownika szkoły do czasu przybycia rodzica/rodziców.
- 2) Nauczyciel informuje o zdarzeniu dyrektora, a także pedagoga/psychologa lub wychowawcę.
- 3) Pedagog/psycholog, wychowawca lub dyrektor informuje rodziców/ opiekunów prawnych ucznia i wzywa do szkoły. W przypadku odmowy przyjazdu rodziców lub niemożności skontaktowania się z rodzicami /prawnymi opiekunami, zawiadamia policję.
- 4) W przypadku istnienia podejrzenia o zagrożeniu zdrowia i życia ucznia pedagog/psycholog lub dyrektor szkoły wzywa karetkę pogotowia i policję.
- 5) W przypadku, gdy rodzice/opiekunowie odmawiają przyjścia do szkoły, a uczeń zachowuje się w sposób agresywny, gorszący lub zagraża życiu lub zdrowiu innych osób, dyrektor szkoły zawiadamia policję.
- 6) Pedagog/psycholog odnotowuje zdarzenie w dokumentacji.
- 7) Wychowawca i pedagog/psycholog przeprowadzają rozmowy z uczniem i jego rodzicami/ opiekunami prawnymi. Rozmowa obejmuje informacje o ustalonych okolicznościach zdarzenia, następstwach zażywania środków odurzających, a także konsekwencjach dla ucznia.

- 8) W uzasadnionym przypadku pedagog/psycholog w porozumieniu z dyrektorem szkoły powiadamia policję

Postępowanie w sytuacji posiadania bądź stwierdzenia palenia (lub zażywania w innej formie) tytoniu przez ucznia

- 1) Nauczyciel nakazuje uczniowi zwrot tytoniu/rzeczy wykorzystywanej do jego używania i informuje o zdarzeniu wychowawcę klasy.
- 2) Wychowawca powiadamia o zdarzeniu rodziców /prawnych opiekunów ucznia oraz odnotowuje fakt w dokumentacji szkoły. Informuje także o fakcie zdeponowania tytoniu lub innej rzeczy wykorzystywanej do jego używania, które muszą odebrać osobiście.
- 3) Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem przeprowadza rozmowy z uczniem i jego rodzicami/ opiekunami prawnymi. Rozmowa obejmuje informacje o ustalonych okolicznościach zdarzenia, następstwach palenia tytoniu, a także konsekwencjach dla ucznia.

Ad.11. Samowolne oddalenie się ucznia ze szkoły w czasie zajęć lekcyjnych i/lub pozalekcyjnych.

- 1) Nauczyciel, który stwierdził fakt samowolnego oddalenia się ucznia odnotowuje nieobecność w dzienniku lekcyjnym. O zaistniałym fakcie informuje wychowawcę klasy.
- 2) Wychowawca przeprowadza rozmowy z uczniem i jego rodzicami/ opiekunami prawnymi i odnotowuje ten fakt w dokumentacji szkolnej. Rozmowa ma na celu ustalenie przyczyn zachowania oraz przekazanie informacji o jego konsekwencjach.
- 3) W przypadku utrudnionego kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia wychowawca wzywa ich do szkoły listem poleconym, którego kserokopię zachowuje.
- 4) Jeżeli problem powtarza się, wychowawca informuje pedagoga szkolnego/psychologa, który przeprowadza ponowną rozmowę z uczniem i ewentualnie jego rodzicami/ opiekunami prawnymi.
- 5) W przypadku braku poprawy zachowania lub braku zainteresowania ze strony rodziców/ opiekunów prawnych pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły podejmuje inne, przewidziane prawem czynności.

Ad.12. Wagary, powtarzające się nieusprawiedliwione nieobecności na lekcjach

Uczeń ma obowiązek przedstawić wychowawcy lub innemu nauczycielowi usprawiedliwienie za czas nieobecności natychmiast po powrocie do szkoły, ale nie później niż w ciągu 7 dni roboczych od dnia powrotu do szkoły.

Wszystkie godziny nieusprawiedliwione w terminie - uważane są za wagary.

- 1) Wychowawca w przypadku opuszczania przez ucznia pojedynczych lekcji lub całych dni bez usprawiedliwienia informuje rodzica/prawnego opiekuna o absencji i ustala przyczynę nieobecności.
- 2) W przypadku utrudnionego kontaktu z rodzicami/ opiekunami prawnymi ucznia wychowawca wzywa ich do szkoły listem poleconym, którego kserokopię zachowuje.
- 3) Wychowawca przeprowadza rozmowy z uczniem i jego rodzicami/ opiekunami prawnymi i odnotowuje ten fakt w dokumentacji. Rozmowa ma na celu przekazanie informacji o konsekwencjach opuszczania zajęć lekcyjnych oraz zobowiązanie rodziców/ opiekunów prawnych do większej kontroli nad dzieckiem.
- 4) 4. Jeżeli został przez Sąd przydzielony kurator wychowawca powiadamia o powyższej absencji ucznia również kuratora, a fakt odbycia rozmowy odnotowuje w dokumentacji.

- 5) 5. Jeżeli sytuacja powtarza się, wychowawca informuje dyrektora szkoły, który wzywa rodzica do spełniania przez dziecko obowiązku szkolnego, wysyłając pisemne wezwanie listem poleconym za potwierdzeniem odbioru.
- 6) 6. Jeżeli podjęte działania nie przynoszą pozytywnego skutku dyrektor szkoły kieruje na drogę postępowania egzekucyjnego.

Ad.13. Oddalenie się ucznia od grupy w czasie wycieczki szkolnej na terenie miasta i poza miejscem zamieszkania.

- 1) Opiekun grupy/ kierownik wycieczki ustala okoliczności oddalenia i podejmuje natychmiastowe poszukiwania zaginionego ucznia:
 - a) poza miejscem zamieszkania poszukiwanie podejmuje kierownik wycieczki, a grupa z opiekunami pozostaje w ustalonym miejscu;
 - b) w miejscu zamieszkania opiekun grupy telefonicznie informuje dyrekcję szkoły, która deleguje osobę do doprowadzenia grupy do szkoły, a opiekun podejmuje poszukiwania.
- 2) Po odnalezieniu ucznia opiekun grupy/ kierownik wycieczki:
 - wyjaśnia przyczyny, które doprowadziły do takiej sytuacji,
 - uświadamia odnalezionej osobie konsekwencje jej zachowania,
 - jeśli oddalenie było nieświadome, przypomina regulamin wycieczki i udziela uczniowi upomnienia,
 - jeśli oddalenie było świadome – przypomina regulamin wycieczki i informuje ucznia o możliwych konsekwencjach,
 - informuje rodziców/ opiekunów prawnych
- 1) Jeśli poszukiwania ucznia są bezskuteczne, opiekun/kierownik grupy informuje policję, dyrektora szkoły i rodziców/opiekunów prawnych.
- 2) Jeśli oddalenie od grupy będzie się powtarzało, uczestnictwo ucznia w następnej imprezie turystycznej zostaje zawieszane.

Ad.14. Brak kontaktu z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia.

- 1) W przypadku, gdy rodzic/opiekun prawny nie kontaktuje się z wychowawcą w czasie wyznaczonym, wychowawca prosi rodzica/ opiekuna prawnego o przybycie do szkoły, wykorzystując różne formy nawiązywania kontaktu z rodzicem: wpis do zeszytu informacji, kontakt telefoniczny. Podjęte działania dokumentuje w dzienniku lekcyjnym.
- 2) W przypadku braku reakcji ze strony rodzica/ opiekuna prawnego wychowawca wysyła list polecony za potwierdzeniem odbioru.
- 3) W przypadku, gdy rodzic/ opiekun prawny nadal nie reaguje na wezwanie, wychowawca w porozumieniu z pedagogiem i dyrektorem szkoły podejmuje dalsze przewidziane prawem działania.

Ad.15. Zachowanie uniemożliwiające prowadzenie lekcji (wulgarne zachowanie w stosunku do rówieśników i nauczycieli, głośne rozmowy, chodzenie po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela itp.).

- 1) Nauczyciel prowadzący zajęcia upomina słownie ucznia, przeprowadza z nim rozmowę, a w przypadku braku reakcji, informuje o zachowaniu rodziców/ opiekunów ucznia osobiście lub wpisując odpowiednią notatkę do zeszytu korespondencji lub zeszytu przedmiotowego. Na kolejnej lekcji kontroluje fakt zapoznania się rodzica z notatką.
- 2) W sytuacji wymagającej natychmiastowej interwencji innych osób nauczyciel powiadamia

pedagoga/psychologa lub dyrektora szkoły poprzez skierowanie do sekretariatu ucznia z klasy.

- 3) Nauczyciel prowadzący zajęcia informuje o zdarzeniu wychowawcę i sporządza odpowiednią notatkę w dzienniku lekcyjnym.
- 4) Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem oraz jego rodzicami / opiekunami prawnymi, a także informuje o konsekwencjach.
- 5) W przypadku braku poprawy zachowania wychowawca w porozumieniu z nauczycielem prowadzącym zawiadamia pedagoga/psychologa który przeprowadza rozmowę z uczniem, a w razie konieczności z jego rodzicami/opiekunami prawnymi. W przypadkach trudnych konsultuje się z gronem pedagogicznym w celu podjęcia działań zmierzających do zdyscyplinowania ucznia.

Ad. 16. Zachowania agresywne wobec uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz osób przebywających w szkole.

Zachowania agresywne uczniów i innych osób nieletnich w stosunku do rówieśników

- 1) Nauczyciel szkoły przerywa zachowanie agresywne, którego jest świadkiem i jeżeli jest taka możliwość przeprowadza wstępną rozmowę z uczniem i ustala okoliczności zdarzenia.
- 2) Nauczyciel informuje wychowawcę o zdarzeniu i wstępnych ustaleniach, a w uzasadnionych przypadkach pedagoga/psychologa.
- 3) Wychowawca przeprowadza rozmowę z uczniem/uczniami, informuje o konsekwencjach oraz sporządza notatkę w dzienniku lekcyjnym.
- 4) Wychowawca powiadamia rodziców/ opiekunów prawnych ucznia o zdarzeniu i konsekwencjach.
- 5) Jeżeli zachowania agresywne powtarzają się, wychowawca informuje pedagoga szkolnego/psychologa, który podejmuje stosowne działania.
- 6) W sytuacji, kiedy uczeń w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych uczniów, pedagog szkolny/psycholog w porozumieniu z dyrektorem szkoły i wychowawcą ucznia kieruje wnioskiem do Sądu Rodzinnego o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

Postępowanie wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.)

- 1) Nauczyciel niezwłocznie informuje o zdarzeniu dyrektora, ewentualnie informuje pedagoga/psychologa. Dyrektor szkoły wzywa policję.
- 2) Nauczyciel zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje policji.
- 3) Pracownik szkoły, będący świadkiem bierze udział w ustalaniu wstępnych okoliczności czynu, innych świadków zdarzenia i przekazuje te informacje policji.
- 4) Wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych ucznia-sprawcy i sporządza notatkę w dokumentacji.
- 5) Pedagog/psycholog/wychowawca jest obecny podczas wykonywania czynności przez policję przewidzianych prawem.
- 6) W sytuacjach wyjątkowych (zagrożenie życia, nieobecność dyrektora i pedagoga/ psychologa w godzinach zajęć popołudniowych w szkole, zajęć poza szkołą) nauczyciel bezzwłocznie powiadamia o przestępstwie (zdarzeniu) policję.

Postępowania wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego

- 1) Nauczyciel udziela pierwszej pomocy lub zapewnia jej udzielenie, a w razie konieczności wzywa karetkę pogotowia.
- 2) Nauczyciel niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, wychowawcę i pedagoga/psychologa oraz rodziców/ opiekunów prawnych ucznia.
- 3) Pedagog/psycholog lub wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły powiadamia policję i ustala okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia. Uzyskane informacje przekazuje policji i rodzicom/prawnym opiekunom. Z podjętych działań sporządza notatkę umieszczoną w dokumentacji.

Postępowanie w przypadku agresji ucznia wobec nauczyciela, pracownika szkoły, innych osób dorosłych przebywających w szkole.

- 1) Nauczyciel/ pracownik szkoły/ inna osoba informuje o zdarzeniu wychowawcę, pedagoga/psychologa i dyrektora szkoły.
- 2) Wychowawca, pedagog/psycholog ustala przebieg zajęcia i świadków zdarzenia, sporządza notatkę w dokumentacji.
- 3) Wychowawca wzywa do szkoły rodziców / opiekunów prawnych ucznia, informuje o zdarzeniu i dalszym postępowaniu wobec ucznia.
- 4) Zawiadomienie policji odbywa się na wniosek poszkodowanego.
- 5) W sytuacji wyjątkowej (zagrożenia życia, nieobecności dyrektora, w godzinach zajęć popołudniowych w szkole) nauczyciel/ pracownik szkoły zawiadamia niezwłocznie o zdarzeniu policję.

Postępowanie w przypadku agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia

- 1) Po uzyskaniu informacji o zdarzeniu od ucznia/rodzica/pracownika szkoły, dyrektor szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające.
- 2) Dyrektor szkoły podejmuje przewidziane prawem działania wobec pracownika i informuje o nich rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
- 3) Dyrektor sporządza z podjętych działań notatkę potwierdzoną podpisem rodzica i umieszczoną w dokumentacji zdarzeń.

Postępowanie w przypadku agresywnego zachowania rodziców i innych osób dorosłych przebywających na terenie szkoły wobec uczniów

- 1) Nauczyciel/ pracownik szkoły podejmuje próbę przerwania zachowania agresywnego i wstępnie rozpoznania okoliczności zdarzenia.
- 2) Nauczyciel/ pracownik szkoły powiadamia dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji. 3. W przypadku gdy osoba dorosła nie zaprzestała zachowania agresywnego, dyrektor szkoły zawiadamia policję. 4. W sytuacji wyjątkowej (zagrożenia życia, braku dyrekcji w godzinach zajęć popołudniowych w szkole) nauczyciel/ pracownik szkoły niezwłocznie powiadamia policję.

Ad.17. Postępowanie wobec ofiar przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie.

- 1) Nauczyciel, który podejrzewa, że uczeń jest ofiarą przemocy domowej informuje o tym fakcie wychowawcę, a ten pedagoga/psychologa.
- 2) Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem, w zależności od sytuacji, przeprowadza rozmowę z dzieckiem i podejmuje inne przewidziane prawem czynności zmierzające do rozpoznania sprawy.
- 3) Pedagog/psycholog w porozumieniu z dyrektorem szkoły przeprowadza rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka. Informuje o podejrzeniu stosowania przemocy wobec dziecka i niedostatecznej nad nim opieki oraz o konsekwencjach takiego postępowania i

wskazuje formy pomocy.

- 4) Pedagog sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy, którą podpisują również rodzice/opiekunowie prawni dziecka.
- 5) Jeżeli podejrzenia potwierdzają się lub istnieje uzasadniona obawa, że dziecko jest ofiarą przemocy, pedagog/psycholog informuje Policję i Sąd Rodzinny, a także wszczyna procedurę Niebieskiej Karty i sporządza notatkę w dokumentacji. W przypadku rodziny objętej nadzorem o swoich podejrzeniach niezwłocznie informuje kuratora.

Ad.18. Postępowanie wobec ofiar i sprawców cyberprzemocy

- 1) Nauczyciel, któremu zgłoszony został przypadek cyberprzemocy, informuje o zdarzeniu wychowawcę, a ten pedagoga/psychologa.
- 2) Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem przeprowadza rozmowę z ofiarą cyberprzemocy, udziela jej wsparcia i porady, ustala okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków.
- 3) Wychowawca i pedagog/psycholog przy udziale nauczyciela informatyki zabezpieczają dowody i jeżeli to możliwe, ustalają tożsamość sprawcy cyberprzemocy.
- 4) Wychowawca w porozumieniu z pedagogiem/psychologiem informuje o zdarzeniu rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego i sprawcy.
- 5) Jeżeli sprawca cyberprzemocy jest uczniem szkoły, wychowawca podejmuje decyzje co do dalszych konsekwencji względem ucznia.
- 6) W innych przypadkach pedagog/psycholog w porozumieniu z dyrektorem szkoły zawiadamia policję. Sporządza notatkę przechowywaną w dokumentacji.
- 7) Wychowawca i pedagog/psycholog monitorują sytuację ucznia (ofiary), sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.

Ad. 19. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków psychoaktywnych bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.

- 1) Należy przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
- 2) Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
- 3) Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Wychowawca wraz z pedagogiem/psychologiem szkolnym przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki.
- 4) Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
- 5) Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach tych instytucji.

Ad.20. Procedura zagrożenia łatwym dostępem do treści szkodliwych, niedozwolonych, nielegalnych i niebezpiecznych dla zdrowia.

Poprzez w/w zagrożenia rozumie się przede wszystkim: pornografię, treści obrazujące przemoc i promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię

faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawoływanie do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków; niebezpieczeństwo nakłaniania dzieci i młodzieży do uczestnictwa w organizacjach nielegalnych i terrorystycznych.

Reakcja szkoły w przypadku pozyskania wiedzy o wystąpieniu zagrożenia będzie zależna od tego, czy:

- 1) treści te można bezpośrednio powiązać z uczniami naszej szkoły, czy też
- 2) treści nielegalne lub szkodliwe nie mają związku z uczniami naszej szkoły, lecz wymagają kontaktu szkoły z odpowiednimi służbami.
- 3) W pierwszej kolejności należy zabezpieczyć dowody w formie elektronicznej (pliki z treściami niedozwolonymi, zapisy rozmów w komunikatorach, e-maile, zrzuty ekranu), znalezione w Internecie lub w komputerze dziecka, aby następnie przekazać je policji (w razie potrzeby).
- 4) Zabezpieczenie dowodów jest zadaniem rodziców lub opiekunów prawnych dziecka, w czynnościach tych może wspomagać ich przedstawiciel szkoły posiadający odpowiednie kompetencje techniczne.

W przypadku sytuacji (1) rozwiązanie leży po stronie szkoły, zaś (2) należy rozważyć zgłoszenie incydentu na policję.

Identyfikacja sprawcy(-ów)

- 1) W identyfikacji sprawców kluczowe znaczenie odgrywać będą zgromadzone dowody. W procesie udostępniania nielegalnych i szkodliwych treści małoletnim występują na ogół twórcy treści (np. pornografii) oraz osoby, która udostępniły je dziecku. Często osobami tymi są rówieśnicy – uczniowie tej samej szkoły czy klasy, dzieci sąsiadów.
- 2) Wychowawca/psycholog/pedagog powiadamia dyrektora oraz wszystkich rodziców lub opiekunów dzieci uczestniczących w zdarzeniu o sytuacji i roli ich dzieci.

Działania wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/ spoza szkoły

W przypadku sprawcy zdarzenia ze szkoły wychowawca/pedagog/psycholog po rozmowach z wszystkimi dziećmi biorącymi udział w zdarzeniu, a także ich rodzicami/opiekunami prawnymi przekazuje podjęte ustalenia dyrektorowi szkoły, który podejmuje ostateczną decyzję dotyczącą zasadności zgłoszenia zaistniałego zdarzenia policji.

Działania szkoły powinny koncentrować się na aktywnościach o charakterze psychoedukacyjnym. W przypadku upowszechniania przez sprawców treści nielegalnych (np. pornografii dziecięcej) należy złożyć zawiadomienie o zdarzeniu na Policję.

W przypadku ucznia-sprawcy spoza szkoły wychowawca/pedagog/psycholog po wstępnym rozpoznaniu wagi zdarzenia powiadamia o tym dyrektora, który z kolei w zależności od wagi sytuacji: zawiadamia policję (gdy wystąpią przesłanki skłaniające do podejrzenia popełnienia przestępstwa) albo rodziców/opiekunów prawnych sprawcy (jeśli posiada do nich kontakt i w sytuacji, gdy nie ma przesłanek co do zajścia przestępstwa np. treści nie są zakazane prawem), aby podjęli dalsze działania.

Aktywności wobec ofiar zdarzenia

Dzieci - ofiary i świadków zdarzenia – należy od pierwszego etapu interwencji - otoczyć opieką psychologiczno-pedagogiczną. Rozmowa z dzieckiem powinna się odbywać w warunkach jego komfortu psychicznego, z poszanowaniem poufności i podmiotowości ucznia ze względu na fakt, iż kontakt z treściami nielegalnymi może mieć bardzo szkodliwy wpływ na jego psychikę.

Ad.21. Procedura postępowania w przypadku ataku terrorystycznego, wtargnięcia napastnika na teren szkoły

NAPASTNIK- to osoba posługująca się bronią, która zabija lub próbuje zabijać osoby znajdujące się na określonym obszarze, w obiekcie lub budynku.

FORMA ALARMU: seria kilku jednosekundowych sygnałów dźwiękowych.

KOMUNIKAT OSTRZEGAWCZY: przekaz słowny za pomocą wszelkich dostępnych środków.

- 1) Każdy z pracowników szkoły, który zauważy zagrożenie (wtargnięcie napastnika na teren szkoły) lub będzie miał podejrzenie, że takie zagrożenie może za chwilę wystąpić lub otrzymał informację o zagrożeniu zgłasza ten fakt dyrektorowi lub innej upoważnionej przez niego osobie, która następnie podejmuje decyzję o ogłoszeniu sygnału alarmowego lub komunikatu ostrzegawczego. Dyrektor lub inna osoba, która zauważyła zagrożenie atakiem terrorystycznym lub wtargnięcie napastnika do szkoły, o ile to możliwe zawiadamia niezwłocznie służby ratownicze poprzez wybranie numeru alarmowego 112 lub 997, po zgłoszeniu się dyżurnego operatora spokojnie i wyraźnie należy podać:
 - miejsce zdarzenia, rodzaj zdarzenia, informację o zagrożeniu życia i zdrowia ludzkiego, liczbę napastników, opis wyglądu napastników, ilość i rodzaj broni palna, długa, krótka, nóż lub inne narzędzie ostre, urządzenia wybuchowe;
 - swoje imię i nazwisko, nr telefonu, z którego dzwonicz;
 - po powiadomieniu nie należy odkładać słuchawki do chwili potwierdzenia zgłoszenia, przyjmujący może żądać dodatkowych informacji, które w miarę możliwości należy podać;
 - jeśli sytuacja się zmieni, należy szybko o tym powiadomić operatora numeru 112 lub 997;
 - po przybyciu na miejsce służb ratowniczych, jeśli to możliwe, należy przekazać dodatkowe informacje, tj.: ile osób opuściło budynek, ile osób zostało w budynku i na jakich poziomach, pokazać plany budynku i drogi ewakuacji, gdzie ostatnio był widziany agresor, czym przyjechał lub skąd przyszedł napastnik;
- 2) Po usłyszeniu alarmu (jeśli jest możliwa ewakuacja): należy uciekać z zagrożonego rejonu drogą ewakuacji, tylko w przypadku bezpośredniej bliskości wyjścia, z dala od źródła zagrożenia. Należy poruszać się szybko, z dala od okien budynku.

W przypadku zarządzenia ewakuacji należy zostawić wszystkie swoje rzeczy w miejscu gdzie się znajdują i skorzystać z wyznaczonej drogi ewakuacji. Należy zachować ciszę, spokój i rozwagę oraz ostrzegać innych o niebezpieczeństwie. Pierwszej pomocy udziela się w miejscu bezpiecznym. Celem ewakuacji jest przeprowadzenie dzieci i młodzieży do bezpiecznego obiektu.

- 3) Po usłyszeniu alarmu (jeśli bezpieczna ewakuacja nie jest możliwa) należy zamknąć drzwi i zastawić je ciężkim meblem/meblami, wyłączyć wszystkie światła oraz wyłączyć lub wyciszyć urządzenia elektroniczne. Konieczne jest upewnienie się czy w zamku zewnętrznym nie pozostawiono kluczy. Należy położyć się na podłodze z dala od drzwi i okien, zachować ciszę oraz jeśli to możliwe udzielać pierwszej pomocy poszkodowanym. Nie wolno otwierać nikomu drzwi, służby ratownicze zrobią to same.
- 4) Podczas działań służb ratunkowych należy:
 - zachować spokój, stosować się do wszystkich poleceń służb,
 - nie trzymać nic w rękach,
 - nie zadawać pytań podczas ewakuacji,
 - unikać gwałtownych ruchów, alarmujących gestów itp., poddać się kontroli

bezpieczeństwa,

- przekazać istotne informacje o napastnikach lub ofiarach służbom ratowniczym.
- 5) Odwołanie alarmu następuje tylko przez osobę kierującą akcją lub dyrektora szkoły.
 - 6) Po zakończeniu akcji należy sprawdzić obecność dzieci, o braku któregośkolwiek dziecka należy poinformować policję. Należy dopilnować, aby żadne z dzieci nie wracało samodzielnie do domu oraz sporządzić ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/opiekunów prawnych.

Ad. 22. Procedura postępowania w przypadku ucznia z przewlekłą chorobą.

W sytuacji, gdy w szkole jest uczeń przewlekle chory, nauczyciel powinien:

- 1) Pozyskać od rodziców (opiekunów prawnych) ucznia szczegółowe informacje na temat jego choroby oraz wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu, potwierdzone odpowiednim zaświadczeniem lekarskim.
- 2) Zorganizować szkolenie kadry pedagogicznej i pozostałych pracowników szkoły w zakresie postępowania z chorym dzieckiem na co dzień oraz w sytuacji zaostrzenia objawów czy ataku choroby.
- 3) W porozumieniu z pielęgniarką lub lekarzem, wspólnie z pracownikami szkoły opracować procedury postępowania w stosunku do każdego chorego ucznia, zarówno na co dzień, jak i w przypadku zaostrzenia objawów czy ataku choroby.